

turligt var, tilbage til at betragte den hele Situation, som var kommen frem, og paa hvilken jeg ogsaa i Mellemtiden ligesaavel som Andre og maaffee mere end flere Andre har havt Velilighed til at rette min Opmærksomhed. Det blev mig da klart, at der var en Trang, og det virkelig en meget bestemt Trang tilstede til at gjøre saadanne Skridt som dem, der nu her er Spørgsmaal om. Jeg kunde virkelig have været noget fristet til at holde mig tilbage fra at gjøre dette Skridt saa tidlig, idet andre og meget betydelige Sager naturlig vare komne til at ligge for i det Ministerium, jeg tiltraadte; men skjøndt jeg tør sige, at den korte Tid, der laa imellem de to Rigsdagsamlinger, for mig som for Andre har været optagen af store og omfattende Arbejder, samt at baade Tanken og Følelsen paa en saadan Maade have været satte i Bevægelse, at der kunde være nogen Fristelse til ikke at gaae ind paa en Sag, som man maatte erkjende trængte til en meget grundig og nøiagtig Overveielse i Enkeltighederne, inden den kom frem, — trods dette lod jeg mig ikke afholde fra at gjøre det. Uagtet jeg vel skal erkjende, at det for mit Vedkommende ligesom ogsaa for Sagens Skyld kunde have været ønskeligt, om der havde været levnet endnu mere Tid til at udarbejde Forslaget, maatte dette dog nærmest være Tilfældet med Hensyn til saadanne Enkeltheder deri, som jeg ogsaa med Hensyn til Sagens øvrige Bei gennem Livet kunde komme til at gjøre Forandring i, hvorimod min Overbeviisning med Hensyn til selve Hovedpunkterne var saa rodfæstet, at det forsaavidt blev mig lettere at komme ind paa den Bei, som maatte følges. Jeg havde dernæst af Erfaring ogsaa fra tidtligere Tid den Overbeviisning, at det ikke ret vel gaaer an at udsætte, hvad man ellers finder, at der skal gjøres, altfor længe i det Haab derved at tilveiebringe noget meget Bedre, da det saa let kan blive Tilfældet, at Tiden gaaer hen, og at den, der skulde udføre Sagen, ikke kommer til at udføre den. Dette være sagt for at betegne, at det Forslag, som her foreligger, virkelig er udgaaet fra en meget lang og, jeg tør sige, meget grundig og alvorlig Overveielse, og jeg tror netop, at dette naturligen kunde fremhæves her, naar man saa stærkt vil-

ligere Udtalelser, som ere komne frem fra et Udvalg, der var nedfat for en heelt anden Opgave, men som troede at kunne lette denne Opgaves Udførelse ved at forene sig om visse Sætninger og Udtalelser i Form af Resolutioner, — forene sig, saavidt gjørligt, idet, som jeg bemærkede, Foreningen ikke har været fuldstændig. Thvorvel jeg tilstaaer for mit eget Vedkommende, at det har interesseret mig at see, at denne Sag havde vaalt Opmærksomhed hos ærede Medlemmer her i Thinget, maa jeg dog tilstaae, at jeg paa ingen Maade er gaaet ud fra og heller ikke efter Udtalelserne i Motiverne til Resolutionerne kunde gaae ud fra, at d'Her. vare fuldstændig færdige, saa at der ikke behøvedes Andet end at see, om Ministeriet fyldestgjorde disse Resolutioner, og naar det ikke skete, da at sige: Vi kunne ikke gaae med. Saaledes har jeg ganffe vist slet ikke opfattet Sagen, det maa jeg indrømme. Men naar nu ogsaa en saadan Sammentnyttning med disse Punkter skulde gaae for sig, vilde jeg dog ønske, at man i den Henseende kom til noget klarere at see, hvad det egentlig er, der formeentlig skulde være naaet ved de Forslag, der ere komne frem fra Udvalget, og hvad det er, der efter Lovens Bestemmelser, og — jeg vil tilføie — efter den hele Tanke, hvori disse Bestemmelser ere komne frem, kan faae en mere eller mindre udtalt Forbindelse med Loven, men som ikke har faaet en saadan, fordi jeg har villet indskrænke Loven til det, jeg vil betragte som det virkelig Fornødne eller Nødvendige. Idet jeg har forudsat dette, har jeg ogsaa ved min første Udtalelse gjort gjældende — hvad det ærede Medlem ogsaa syntes at slutte sig til —, at der kunde være flere Punkter, som efter deres hele Natur mere egnede sig til en Ordning ad administrativ Bei. Dette vil jeg strax for at imødegaae en Øttring af det ærede Medlem, der syntes mig nærmest at være ikklædt Form af en Forespørgsel, erklære gjælder netop med Hensyn til Spørgsmaalet om den hele Forbindelse mellem det, man kalder i streng Forstand Realskolen eller den reale Underviisning, og det, man, om man vil, kan kalde den lærde eller den høiere Underviisning, den, som vil fremtræde i de lærde Skoler.